

FÓRUM PRO ZÁKLADNÍ PRÁVA: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ INFORMACE PRO TISK

1. Co je Fórum pro základní práva?

Ve Vídni se na tři dny sejde přes 400 odborníků, aby diskutovali o nejnaléhavějších tématech, před nimiž Evropa momentálně stojí. Fórum se bude zabývat třemi tématy: ochrana uprchlíků, digitální věk a začlenění. Zúčastní se jej aktivisté, akademičtí pracovníci, vedoucí představitelé podniků, tvůrčí osobnosti, ministři a diplomaté. Fórum ve Vídni je Davosem v oblasti lidských práv.

2. Proč potřebujeme Fórum pro základní práva?

Evropa musí urychleně reagovat na pokračující uprchlickou krizi, trvalou diskriminaci a vyloučení a masivní zásah do soukromí a osobních údajů. Přestože se informovanost o lidských právech zvyšuje, a to částečně díky Listině základních práv EU, zbývá ještě mnoho práce. Tvůrci politik by například měli posílit provádění našeho rámce pro lidská práva, podniky by měly podporovat rostoucí zájem o sociální odpovědnost podniků a udržitelný růst podporující začlenění a držitelům práv by mělo být umožněno plně se zapojit do života. A právě zde vstupuje do hry fórum.

3. Co budou účastníci dělat?

Na fóru se sejdou lidé, kteří obvykle nemají příležitost spolu hovořit. Někteří představí své nápady v krátkých proslovech na pódiu, ostatní se zapojí do panelových diskusí a pracovních skupin. Během fóra činitelé s rozhodovací pravomocí, odborníci a pracovníci z praxe vytvoří nová partnerství. Získají přístup k podpůrným sítím a znalostním střediskům a učiní nové závazky v oblasti základních práv ve svých odvětvích.

4. Čeho má fórum dosáhnout?

Na konci procesu budou účastníci zavázáni k určité myšlence a zejména k praktickým opatřením s cílem zajistit, aby tyto myšlenky byly zrealizovány v praxi. Milníky fóra a klíčová zjištění diskusí budou na konci této třídenní akce shrnuty v prohlášení předsedy. To bude doplněno opatřeními adresovanými mezinárodními organizacím, institucím EU, vládám jednotlivých států, regionálním orgánům, vedoucím představitelům podniků a občanské společnosti. Tato opatření je nezbytné přijmout před dalším fórem. Agentura FRA je zavázána tato témata dále sledovat, aby zajistila trvalý dopad fóra.

5. Kteří tvůrci politik se zúčastní?

Zúčastní se politici z většiny členských států Evropské unie. Všichni z nich mají prestiž a odborné znalosti, mnohé však s tématy fóra pojí také osobní příběhy. Například poslankyně Evropského parlamentu **Helga Stevanová** je jednou z mála neslyšících osob v politice a průkopnicí v boji za práva postižených osob. **Cécile Kyengeová**, nyní poslankyně Evropského parlamentu, zažila rasové útoky ze strany kolegů politiků, když působila jako ministryně pro integraci v Itálii. Místopředsedkyně Evropského parlamentu **Ulrike Lunaceková** se proslavila kampaní za práva LGBT osob v Rakousku a nyní bojuje za rovnost žen a působí jako zpravodajka pro Kosovo.

Na úvod fóra vystoupí patron agentury FRA **Heinz Fischer**, který v červenci po 12 letech končí v úřadu rakouského prezidenta. Připojí se k němu vídeňský starosta **Michael**

Häupl, který tuto pozici zastává již 22 let a je tak nejdéle sloužícím držitelem úřadu v Evropě. K těmto dvěma rakouským politikům se na pódiu připojí místopředseda Evropské komise **Frans Timmermans** a společně s ředitelem agentury FRA **Michaelem O'Flahertym** formálně zahájí fórum. Komise bude mít na fóru silné zastoupení, a to mimo jiné **Dimitrise Avramopoulose**, komisaře pro migraci, vnitřní věci a občanství, který se zapojí do panelové diskuse, již se zúčastní také maltská ministryně pro občanské svobody **Helena Dalliová**. Prosadila legislativu, díky níž její země získala světové vůdčí postavení v oblasti práv LGBT osob.

Mezi další tvůrce národních politik patří lucemburský ministr spravedlnosti **Felix Braz**, který v loňském roce vedl jednání o úpravě pravidel o ochraně soukromí. V panelové diskusi o správě založené na právech se k němu připojí **Alexander Stępkowski**, náměstek polského ministra zahraničních věcí. Jeho země je v současné době vtažena do velkého mezinárodního sporu týkajícího se demokracie a právního státu.

Této diskuse se zúčastní také **Valeriu Nicolae**, rumunský ministr práce a sociální ochrany, v jehož životopisu najdeme i tvorbu filmů, psaní a práci s dětmi z chudinských čtvrtí Bukurešti. Nicolae pochází z romské komunity. Fóra se zúčastní dvě další významné Romky, každá z nich s vlastním pohledem na začlenění. **Soraya Postová**, která se již dlouhá léta zasazuje o práva menšin a nyní je jednou ze dvou romských poslanců Evropského parlamentu, se zapojí do pracovní skupiny zabývající se nedostatky v právních předpisech o rovnosti. Maďarská antropoložka a bývalá poslankyně Evropského parlamentu **Livia Járókaová** se bude zabývat otázkou sociálního začlenění v jiné pracovní skupině. Byla první Romkou zvolenou do Evropského parlamentu, a to v roce 2004.

6. Kdo zastupuje podnikání?

Steve Howard, ředitel pro udržitelný rozvoj společnosti IKEA, je dobře známý svým osobitým pohledem na nejvýznamnější témata. Na začátku roku proběhla médii jeho myšlenka, že západní spotřebitelé zřejmě již nakoupili tolik nábytku, kolik si lze vůbec představit. Je jedním z hlavních přednášejících na fóru a bude hovořit o úloze podniků při podporování rovnosti.

Mezi dalšími velkými firmami, které se fóra zúčastní, je Facebook, jehož vedoucí bezpečnostní politiky **Gail Kentová** v minulosti působila v oblasti prosazování práva ve Spojeném království. Zaměří se na to, jak mohou podniky chránit soukromí a zároveň zvýšit bezpečnost. Dalším představitelem amerických technologických gigantů je Google, který bude zastupovat vedoucí pro veřejnou politiku EU **Marc van der Ham**, který se zapojí do pracovních skupin zaměřených na iniciativy v oblasti elektronického zdravotnictví a způsoby ochrany soukromí ve společnostech založených na datech.

Byla vybrána též spousta menších firem a sociálních podniků, a to pro jejich ambiciózní přístup. Například **Christine Souffrantová**, kterou vždy fascinovali pouliční prodejci, a tak založila světový sociální podnik. Propojuje prodejce a kupce, a tím obrovsky rozšiřuje trh jejich výrobků. Vedlejším produktem pak je skutečnost, že posílila obchodní komunitu, která jedinečným způsobem podporuje začlenění.

7. Jaké tvůrčí osobnosti se zúčastní?

Fóra se zúčastní také umělci, jmenujme například italského filmaře **Gianfranca Rosiho**. Jeho dokumentární film z roku 2016 o životech migrantů na ostrově Lampedusa získal Zlatého medvěda na berlínském mezinárodním filmovém festivalu Berlinale. Italský ministerský předseda Matteo Renzi prý dal kopii tohoto filmu všem svým 27 protějškům v EU. Rosi bude diskutovat o tom, jak držitelům práv zajistit silnější postavení. Jeho film

bude mít v rámci vedlejší akce fóra v Rakousku premiéru. Mezitím bude dokumentaristka **Nathalie Bergerová** v pracovní skupině diskutovat o úloze lidských práv ve filmu. Její dokument z roku 2015 o životě Jörga Haidera, předsedy rakouské ultrapravicové strany FPÖ, který zemřel v roce 2008, má nyní, kdy popularita FPÖ opět nebývale roste, větší odezvu.

Na fóru vystoupí rovněž několik akademických pracovníků ze Severní Ameriky, jejichž myšlenky se týkají současných problémů v Evropě. **James C Hathaway**, který přednáší o mezinárodním právu a také založil nevládní organizace na pomoc uprchlíkům, bude argumentovat pro změny vnímání právních předpisů o uprchlících ve světě, nejenom v Evropě. Je zastáncem Úmluvy o uprchlících z roku 1951, ale namítá, že její provádění má na svědomí dysfunkci. **Benjamin R Barber** představí svůj názor na svět vedený starosty, velice aktuální myšlenku v Evropě, kde města a obce vedou kampaně proti dohodě o transatlantickém obchodním a investičním partnerství USA a EU. EU v nedávné době uznala ústřední úlohu místních orgánů podpisem dohody o spolupráci, tzv. Amsterdamského paktu. V související přednášce bude vědec **Alberto Alemanno**, původem Ital, který nyní žije v USA, hovořit o způsobech styku občanů s mocí.

Mezi další představitele s revolučními názory patří polská aktivistka **Katarzyna Szymbielowiczová**, která se zaměří na to, jak uživatelé digitálních technologií vnímají svá práva a svobody. Szymbielowiczová, jejíž nevládní organizace bojuje proti doзору ve veřejném i soukromém sektoru, říká, že doufá, že fórum pomůže převést abstraktní práva a svobody do hodnot a emocí, které pro lidi budou mít skutečný význam. O digitálních právech bude hovořit i rakouský aktivista **Max Schrems**, který se zapojí do panelové diskuse. Poté, co u soudu porazil Facebook v případě, v němž soud rozhodl o zneplatnění dohody mezi USA a EU o předávání údajů, v nedávné době hovořil o založení vlastní nevládní organizace, jejímž cílem bude používat právo na ochranu digitálních práv občanů.

Aktivistka, která ví vše o využívání práva na ochranu zranitelných osob, je **Hauwa Ibrahimová**, která úspěšně obhajovala desítky žen u islámských soudů šaría v Nigérii. Její průkopnická práce zejména v otázce záchrany žen před tresty, včetně trestu smrti ukamenováním, je uznávaná po celém světě. **Beth Greenhillová**, britská klinická psycholožka, je další inspirující osobností, která bojuje za práva nejvíce marginalizovaných skupin. Věřící, že při jednání s některými pacienty, zejména s pacienty s duševními poruchami, je zohledňováno zejména možné riziko, které představují pro ostatní. S cílem potírat tento přístup a zajistit, aby potřeby pacienta byly kladeny na první místo, ve Spojeném království podněcuje k tomu, aby zdravotničtí pracovníci uplatňovali přístup založený na právech.

V mnoha problémech v oblasti začlenění figurují náboženské skupiny, ať již jako oběti netolerance, nebo v kampaních na ochranu jejich práv. Tomuto tématu se budou věnovat dva účastníci s rozmanitými zkušenostmi a původem. Nevládní organizace **Robin Sclafaniové** s názvem *A Jewish Contribution to an Inclusive Europe* [Příspěvní Židů k Evropě podporující začlenění] již dlouho bojuje za dialog a porozumění mezi různými komunitami. Bude se věnovat překrývajícím se tématům svobody vyjadřování, nenávistných výroků a anonymitě na internetu. Britský agitátor **Fiyaz Mughal** se také věnuje budování porozumění a omezování konfliktů mezi různými náboženskými skupinami. Z jeho projektů jmenujme například projekt Tell MAMA, který podněcuje občany, aby nahlašovali nenávistné incidenty proti muslimům. Do panelové diskuse se zapojí na konci fóra.

Dalším představitelem, který ve svém díle volá po vzájemném porozumění mezi náboženstvími a kulturami, je belgický autor **Stefan Hermans**. Krátce po lednových teroristických útocích v Bruselu napsal výzvu neposílat muslimy do „spirituálního ghetta“. Bude hovořit o potřebě empatie ve společnosti podporující začlenění.

8. Kteří veřejní představitelé se zúčastní?

Veřejní ochránci práv jsou stěžejními aktéry v boji o zajištění právního státu a toho, aby se občanům dostalo nápravy v případech týkajících se jejich práv, a jako takoví na fóru patří k nejvýznamnějším představitelům. Hlavní projev pronese evropská veřejná ochránkyně práv **Emily O'Reillyová**. Její příspěvek doplní chorvatská veřejná ochránkyně práv **Lora Vidovicová**, která se v samostatné panelové diskuzi bude věnovat tématu, jak zajistit držitelům práv silnější postavení. Chorvatský parlament nedávno zamítl její úřední zprávu, což učinil poprvé od devadesátých let 20. století. Slíbila však, že bude dále plnit svoji stěžejní úlohu. Její holandský protějšek **Reinier van Zutphen**, hlavní právník, který do úřadu nastoupil v loňském roce, bude na fóru diskutovat o elektronické veřejné správě.

Zúčastní se také dva další představitelé, kteří se díky svým postům dostali do centra uprchlické krize, a sice vídeňský komisař pro lidská práva **Shams Asadi** a komisařka pro migraci a integraci úřadu berlínské městské části Steglitz-Zehlendorf **Marina Roncoroniová**. Je to jedinečná příležitost ke shromáždění informací od místních úředníků, kteří řeší každodenní realitu uprchlické krize.

9. Jaké iniciativy budou představeny?

Tři témata fóra již vyvolala obrovskou vlnu tvůrčího myšlení. Skupiny aktivistů, akademické instituce a podniky budou každý den představovat umělecká díla, instalace, prezentace a multimediální interakce. Mezi nimi se představí také skupina dětí uprchlíků, které budou promítat filmy, jež natočily o svém životě v rakouském táboře Traiskirchen. Proběhla samostatná soutěž, které se zúčastnili školáci z Vídně a okolí a jejímž úkolem bylo natočit film na téma: Vídeň – město lidských práv. Vítězné týmy na fóru představí své filmy.

Dále na téma ochrany uprchlíků budou autoři projektu s názvem *School Bus Project* [Školní autobus] vysvětlovat, proč se rozhodli předělat staré autobusy na mobilní školy, aby pomohli vzdělávat uprchlíky. O svoji práci se podělí také tvůrce průvodce pro uprchlíky, který poskytuje rady o všem, od močení na veřejnosti po usmívání se na cizí lidi.

Umělec Rober Gabris se zaměří na širší téma začlenění a požádá účastníky fóra, aby se zamysleli nad pojetím „štěstí“. Každý napíše své nápady na zeď, a tak vznikne zeď přání. Zblízka budou všechna přání čitelná. Pokud člověk podstoupí dál, přestanou být zřetelná. Další uměleckou sféru zastupuje španělská skupina *Movement Against Intolerance* [Hnutí proti netoleranci]. Jejich průkopnické programy zahrnují hudební spolupráci hiphopových umělců, jejichž texty odrážejí antixenofobní étos hnutí.

Síť ERGO (Evropská síť romských grassrootových organizací) se zabývá všemi třemi tématy fóra. Představí svoji platformu pro boj s tím, co označují jako protiromské nálady (*anti-gypsyism*). Stejně jako mnoho skvělých myšlenek, i ta jejich je jednoduchá: povzbuzovat svou komunitu k tomu, aby používala internet ke sdílení své kultury a příběhů o svém životě. Jejich portál Romareact.org slouží jako virtuální místo k setkávání.

V souladu s přáním fóra zajistit praktické výstupy bylo 25 technických nadšenců požádáno, aby se zúčastnili hackathonu. Poslechnou si nápady účastníků a vytvoří aplikace, které pomohou podporovat a provádět základní práva. Budou rozděleni do skupin a budou vzájemně soutěžit o to, kdo přijde s nejlepším nápadem.

Na fóru budou účastníci pozváni na recepci v hotelu Magdas, což je podnik, který provozují převážně uprchlíci. Hotel založili v roce 2015 z bývalého domova důchodců, přičemž finance získali částečně prostřednictvím skupinového financování. Výsledkem je nejpraktičtější vyjádření podstaty fóra – spojit se, zamyslet se a jednat.

Další informace vám sdělí mediální tým agentury FRA:

E-mail: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 58030-650/642